

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7CoCsp/20/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1720200361
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1720200361.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Mýtna 48, Bratislava, IČO: 37 927 795, proti žalovanej: I. T., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. U. XX/XX, P. T., právne zastúpenej JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 4.645,79 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Pezinok zo dňa 08.03.2021, č.k. 8Csp/12/2020-229, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutom výroku II. m e n í tak, že žaloba sa z a m i e t a.
- II. Žalovanej sa proti žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v rozsahu 93,44 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti o zaplatenie sumy 152,33 eur s prislúchajúcim úrokom z omeškania zastavil (výrok I.), žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.936,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a. zo sumy 2.936,88 eur od 26.07.2017 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok II.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (výrok III.) a žalobcovi priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 26 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením (výrok III.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ust. § 144, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1 a 2, § 524, § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b) a d), § 9 ods. 2, § 7 ods. 1, § 11 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), ust. § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. v znení účinnom od 01.02.2013 (ďalej len „nariadenie č. 87/1995 Zb.“), ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 o bankách (ďalej len „zákon o bankách“) a vecne tým, že vychádzal zo záveru, že Zmluva o spotrebiteľskom úvere uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu (Consumer Finance Holding, a.s.) a žalovanou dňa 01.10.2013 (pozn. odvolacieho súdu: správne má byť uvedené dňa 10.11.2018) (ďalej len „Zmluva“) je zmluvou spotrebiteľskou, a to zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, § 2 písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch) a podrobením Zmluvy kontrole splnenia náležitostí v zmysle ust. § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, dovodil, že má všetky zákonné náležitosti. Za dôvodnú považoval námietku žalovanej vo vzťahu k skúmaniu bonity žalovanej s odbornou starostlivosťou, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné, bolo len formálne, žalobca nepreveroval bonitu žalovanej nahliadnutím do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľovi na účely posudzovania ich schopnosti splácania úveru, takýto dôkaz neprodukoval, vyžiadal si len výpis z bankového účtu, a potvrdenie o príjme. Pôvodný

veriteľ ale musel vedieť, že žalovaná má aj iný úver, pretože z konania sp. zn. 8Csp/13/2020 vyplýva, že spoločnosť Consumer Finance Holding, a.s. poskytla žalovanej dňa 01.10.2013 úver vo výške 1.560 eur, ktorý žalovaná nesplácala. Cieľom zákonodarcu bolo zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať, informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám, aj v spolupráci so žiadateľom o úver, veriteľ tak vychádza z informácií dodaných spotrebiteľom aj z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je síce pravdou, že spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje, to však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou a vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Postup právneho predchodcu žalobcu vyhodnotil súd prvej inštancie ako formálny, nezodpovedajúci odbornej starostlivosti, žalobca nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu poskytol jej úver. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že úverová bonita spotrebiteľa nebola posudzovaná na základe dostatočných informácií získaných od spotrebiteľa, pričom dôkazné bremeno nesplnenia povinnosti zaťažovalo veriteľa a skonštatoval, že žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a keďže hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. V nadväznosti na námietku žalovanej, že neboli žalobcom splnené podmienky pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka, pretože žalobca nepredložil doručku k oznámeniu o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 20.07.2017, sa súd prvej inštancie zaoberal aj otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, posudzujúc splnenie zákonných predpokladov predčasného zosplatnenia úveru a postúpenia bankovej pohľadávky. Uviedol, že pre naplnenie ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka sa vyžaduje, aby upozornenie spotrebiteľa na možnosť uplatnenia práva predčasného zosplatnenia úveru veriteľom, dostalo sa do dispozičnej sféry spotrebiteľa a vyvolalo faktickú vedomosť o právnych následkoch, spojených s absenciou splácania úveru. Žalobca preukázal splnenie zákonných povinností predložením doručky súvisiacej s dorúčením predžalobnej výzvy z 25.05.2017, ktorá bola doručená žalovanej dňa 31.05.2017 a konštatoval, že táto povinnosť splnená bola. Pokiaľ ide o doručenie oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 20.07.2017, ktoré bolo zasielané žalovanej obyčajnou poštou, táto listina má len deklaratórny charakter a jej účinky spätne a keďže žalovaná nevykonala čiastočnú úhradu do lehoty uvedenej vo výzve bola uzrozumená s tým, že dlh bude zosplatnený. S poukazom na ust. § 92 ods. 8 zákona dovodil, že spôsobilým predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka, alebo jej časť, ktorá je už splatná a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky aj napriek výzve je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní, ktoré predpoklady musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky a uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie. Súd prvej inštancie mal však za to, že v danom prípade došlo k platnému postúpeniu, keďže predžalobná upomienka žalovanej bola doručená a nebolo potrebné, aby právny nástupca VÚB a. s. opätovne postupovala v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách s tým, že súd prvej inštancie uviedol, že právny predchodca žalobcu (Consumer Finance Holding a.s.) nebol bankou, preto sa na neho nevzťahuje ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách ohľadom postúpenia pohľadávky, žalovaná prehliadla, že osobitným podmienkam, za ktorých možno postúpiť bankovú pohľadávku (nakolko sa nimi sleduje ochrana klientov a bankového tajomstva), nepodliehajú všetky pohľadávky banky, ale len tie, ktoré vyplývajú z právneho vzťahu založeného medzi klientom a bankou, práva a povinnosti z právneho vzťahu, ktorého účastníkom nie je banka, osobitostiam vyplývajúcim z bankového zákona nepodliehajú a podľa názoru súdu prvej inštancie niet právneho ani rozumného dôvodu, aby sa na pohľadávku vyplývajúcu z tohto právneho vzťahu, obsah ktorého je už raz daný a sčasti aj realizovaný, (dodatočne) uplatnil zvláštny režim len preto, že na miesto jej veriteľa nastúpila banka. Súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 2.936,88 eur, ktorá predstavuje rozdiel požičanej sumy 5.000 eur a žalovanou splatenej sumy 1.910,79 eur, keďže súd prvej inštancie posúdil úver ako bezúročný a bezpoplatkový. Z dôvodu omeškania žalovanej s plnením peňažného dlhu priznal súd prvej inštancie žalobcovi aj úroky z omeškania v zákonnej výške 5 % ročne (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 nariadenia č. 87/1995 Zb.) zo sumy 2.936,88 eur od 26.07.2017 do zaplatenia. K žiadosti žalovanej uhrádzať dlžnú sumu v mesačných splátkach po 30 eur mesačne, s odôvodnením, že veriteľ nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie dlhu a žalobca nemá nárok na splátky, ktorých zročnosť nastane po vyhlásení rozsudku, poukazujúc na ustálenú súdnu prax a zohľadnenie konkrétnych okolností prípadu (osobné a majetkové pomery sporových strán, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovanej, prejavenu snahu o plnenie záväzku žalovanou, dobu, po ktorej by umožnením vykonania plnenia v splátkach došlo k zaplateniu prisúdenej sumy s tým, aby nepredstavovala neúmerne zvýhodnenie dlžníka na úkor veriteľa) dospel k záveru, že žalovaná

svoje osobné, majetkové, zárobkové pomery súdu nepreukázala a preto požiadavka na určenie splátky vo výške 30 eur mesačne sa javila súdu prvej inštancie ako neprimeraná, a preto neumožnil žalovanej pohľadávku spolu s príslušenstvom zaplatiť v splátkach, aj s poukazom na to, že jedným z ustálených pravidiel rozhodovacej praxe súdov je pravidlo, podľa ktorého by k zaplateniu celého dlhu i vo forme splátok malo prísť najneskôr do 36 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 255 ods. 1 a 2 a § 262 ods. 1 a 2 CSP a vyhodnotil, že v časti o zaplatenie sumy 152,33 eur s prísluškajúcim úrokom z omeškania vzal žalobca späť z dôvodu úhrady žalovanej po podaní žaloby, a preto žalovaná zavinila zastavenie konania, žalobca mal úspech v časti o zaplatenie sumy 3.089,21 eur s prísluškajúcim, v ostatnej časti žalobca úspech nemal. Úspech žalobcu v spore tak je 66%, úspech žalovanej 37 %, čistý úspech žalobcu vo výške rozdielu úspechu žalobcu a úspechu žalovanej predstavuje 32 %, preto má žalobca nárok na náhradu trov konania v tomto rozsahu, o výške náhrady ktorých rozhodne súd prvej inštancie.

3. Proti výroku II. rozhodnutia, ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.936,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a. zo sumy 2.936,88 eur od 26.07.2017 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a proti závislému výroku IV. o trovách konania, podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, t.j. že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Nesprávne skutkové zistenia, ktoré vyústili do nesprávneho právneho posúdenia spočívajú podľa názoru žalovanej v tom, že konajúci súd mal preukázané splnenie podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pôžičky v zmysle ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka a platné postúpenie pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, teda mal za preukázanú aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu v spore. Žalovaná potvrdila, že súd prvej inštancie správne vyhodnotil Zmluvu za bezúročnú a bez poplatkov z dôvodu, že žalobca nekonal s odbornou starostlivosťou a neposúdil schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver, pričom z dikcie ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch okrem bezúročnosti a bezpoplatkovosti vyplýva pre veriteľa ďalšia sankcia, v zmysle ktorej veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru (rozsudok Krajského súdu Žilina zo dňa 16.05.2017 sp. zn. 11Co/117/2017) a poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 26.02.2019 sp. zn. III. ÚS 4129/18. Keďže z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, nie je oprávnený požadovať jednorazové splatenie podľa ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo má za následok, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti v zmysle ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka sú neplatné, teda žalobca nepreukázal výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalovaná namietala, že keďže ku dňu postúpenia pohľadávky nenastala konečná splatnosť úveru a vyhlásenie mimoriadnej splatnosti pre nekonanie s odbornou starostlivosťou v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch je neplatné, zo strany VÚB, a.s. došlo k postúpeniu tzv. nezospateného, živého úveru, čo je v rozpore s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. V danom prípade sa právnym nástupcom Consumer Finance Holding, a.s. stala VÚB, a.s., preto pohľadávku, ktorá je predmetom konania postupoval bankový subjekt a na takéto postúpenie sa vzťahuje ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách a poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24.04.2018 sp. zn. 1 Cdo 147/2017 (R 60/2018), sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.03.2018 a uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20.11.2019, sp. zn. 1Obdo/92/2018, v ktorých uviedol, že pre platné postúpenie pohľadávky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách sa vyžaduje pri postúpení pohľadávky, aby podmienky v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách boli splnené ku dňu uzatvorenia zmluvy o postúpení pohľadávky, teda v čase postupovania pohľadávky a relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka za predpokladu, že postúpenie pohľadávky prebehlo v súlade so zákonom. Žalovaná uviedla, že spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktoré sú už splatnými (dospelé splátky), a to za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy po tom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškani, ktoré predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky, a to kumulatívne. Po zániku spoločnosti Consumer Finance Holding a.s. sa dňa 01.01.2018 stala právnym nástupcom VÚB a.s., pohľadávku postupovala VÚB, a.s. v postavení bankového subjektu, na ktorý sa vzťahuje ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, preto bolo jej povinnosťou vypracovať výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách a keďže tak neurobila, neboli splnené podmienky pre platné postúpenie pohľadávky. Z dikcie ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách vyplýva, že toto ustanovenie sa vzťahuje výlučne na banku alebo pobočku zahraničnej banky, preto ak predžalobnú upomienku a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti vypracovala spoločnosť Consumer Finance

Holding, a.s. (nebankový subjektom) v roku 2016 a 2017, na ktorý sa ňu nevzťahovalo ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, od 01.01.2018 bol právnym nástupcom VÚB, a.s. ako banka povinná pri výkone svojej činnosti postupovať obozretno, najmä vykonávať obchody pri vynaložení odbornej starostlivosti; vynaloženie odbornej starostlivosti je banka a pobočka zahraničnej banky povinná hodnoverne preukázať. Podľa názoru žalovanej splnenie, resp. nesplnenie podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti nebankového subjektu v zmysle ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka nemožno stotožňovať so splnením, resp. nesplnením povinnosti banky postupovať v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, za výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno považovať predžalobnú upomienku a tiež ani oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru (§ 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka), naviac výzvu v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách má predložiť VÚB a.s. Poukázala na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 28.10.2020 sp. zn. 19CoCsp/28/2020, v ktorom ohľadne postúpenia pohľadávky z VÚB, a.s. na Intrum Slovakia s.r.o. uviedol, že: „Ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách vyžaduje špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu osobu. Vyžaduje sa preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Žalobca, ktorému bola na základe zmluvy o postúpení pohľadávky postúpená pohľadávka bankou, je povinný preukázať, že banka klienta písomne vyzvala na splnenie záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splnením svojho záväzku minimálne 90 dní. Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru Národnej banky Slovenska ako centrálnej banky. Písomná výzva banky, t.j. výzva vyhotovená bankou, v danom prípade žalobcom predložená nebola. Žalobca vo svojom vyjadrení k aktívnej legitímácii netvrdí ani nepredkladá súdu inú výzvu ako predžalobnú upomienku zo dňa 26.01.2017, vyhotovenú pôvodným veriteľom spoločnosťou Consumer Finance Holding, a. s., po ktorej nasledovalo oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 29.03.2017, rovnako vyhotovené pôvodným veriteľom Consumer Finance Holding, a. s. Keďže pôvodný žalobca Všeobecná úverová banka, a. s. sa stala právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a. s., pohľadávka uplatnená žalobou, aj keď pôvodne vznikla z úverovej zmluvy uzavretej medzi nebankovým subjektom a žalovaným, v čase jej uplatňovania na súde už bola pohľadávkou banky. Všeobecná úverová banka, a. s. bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanému na spoločnosť Intrum Slovakia len za splnenia zákonných podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Nakoľko žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona o bankách pre postúpenie pohľadávok, dospel odvolací súd k záveru, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitímovaný. Keďže predžalobná upomienka zo dňa 26.01.2017 ani oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 29.03.2017 nie je výzvou banky, nemožno súhlasiť s argumentáciou žalobcu o tom, že v konaní je daná jeho aktívna legitímácia.“ Žalovaná navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu tak, že vo zvyšnej časti zamietne žalobný návrh a prizná žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej uviedol, že žalovanou napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje v celom rozsahu za vecne správne, súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal s právnou a aj skutkovou stránkou veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a s jeho rozhodnutím, ktoré je tak vecne správne sa v plnej miere stotožňuje. V spore bolo podľa žalobcu preukázané, že žalovaná poskytnutú sumu úveru veriteľovi nezaplatila, preto v súlade so zákonom a princípom spravodlivosti bola žalovaná zaviazaná na zaplatenie sumy nevráteného úveru. Žalobca navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie prvoinštančného súdu v napadnutých výrokoch potvrdil ako vecne správne.

5. Žalovaná sa k vyjadreniu žalobcu viac nevyjadřila.

6. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Predmetom odvolacieho prieskumu bol výrok II rozsudku súdu prvej inštancie (ktorým súd žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 2.936,88 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % p.a. zo sumy 2.936,88 eur od 26.07.2017 do zaplatenia, do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku) a závislý výrok o trovách konania (výrok IV) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je podané dôvodne.

7. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu a dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplýva, že Zmluvu (Zmluva o spotrebiteľskom úvere zo dňa 10.11.2018), právny predchodca žalobcu, veriteľ Consumer Finance Holding a.s. a žalovaná v postavení dlžníčky podpísali zmluvu o pôžičke, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru v sume 5.000 eur za podmienok dohodnutých Zmluve.

8. Z notárskej zápisnice N 3283/2017, NZ 54215/2017 vyplýva, že Consumer Finance Holding a.s. ako zanikajúca spoločnosť a Všeobecná úverová banka a.s. a VÚB Leasing a.s. ako nástupnícke spoločnosti uzatvorili projekt rozdelenia zlúčením.

9. Na základe Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 30.11.2017 bola pohľadávka voči žalovanej v tomto konaní k 21.08.2020 postúpený z postupcu - Všeobecná úverová banka na postupníka, ktorým je žalobca v tomto konaní. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď v zmysle návrhu pôvodného žalobcu Všeobecná úverová banka a.s. pripustil zmenu žalobcu na súčasného žalobcu (Intrum Slovakia s.r.o.) uznesením č.k. 8Csp/12/2020-126 zo dňa z 14.09. a následne sa správne zaoberal otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

10. V nadväznosti na zmenu subjektu na strane žalobcu namietala žalovaná s poukazom, na ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách aktívnu legitímáciu (nového) žalobcu a že za výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno považovať predžalobnú upomienku ani oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru a poukázala na to, že pohľadávku postúpila až VÚB a.s. ako právny nástupca Consumer Finance Holding a.s., preto je potrebné predložiť výzvu vystavenú VÚB a.s.

11. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie (s ktorým sa v zmysle vyjadrenia žalobcu žalobca v celom stotožnil ako s vecne správnym a v ktorom sa súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal s právnou a aj skutkovou stránkou veci, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam) vyplýva, že súd prvej inštancie dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch pre hrubé porušenie povinnosti žalobcu zakotvenej v ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch (posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver). Uvedený záver žalobca nijak nespochybnil a ani nenapadol odvolaním.

12. V podaní doručenom súdu prvej inštancie dňa 11.09.2020 žalovaná namietala s poukazom na ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch na to nadväzujúcu sankciu v ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, že veriteľ nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, vyhlásenie o mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka je neplatné.

13. Podľa ust. § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

14. Podľa ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

15. Podľa ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu na ktorom základe vznikla postúpená pohľadávka; banka, alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou, alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovenom zákonom.

16. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval v konaní správne, keď vzťah medzi žalobcom a žalovanou posúdil ako spotrebiteľský. V konaní bolo pre rozhodnutie vo veci podstatným, či žalobca má aktívnu legitímáciu na vymáhanie v žalobe uplatnenej pohľadávky voči žalovanej, preto rovnako postupoval správne, ak sa zaoberal týmto posúdením.

17. V súvislosti s posudzovaním námietky žalovanej ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore súd uvádza, že vo všeobecnosti je treba vecnou legitímáciou rozumieť stav vyplývajúci z hmotného práva, podľa ktorého fyzická či právnická osoba je subjektom práva alebo povinností,

ktoré sú predmetom konania. Pokiaľ ide o dvojstranné právne pomery, v ktorých účastníci stoja svojimi návrhmi proti sebe, jedná sa buď o vecnú legitímáciu aktívnu (na strane žalobcu) alebo o vecnú legitímáciu pasívnu (na strane žalovaného). Nedostatok vecnej legitímácie znamená, že ten, kto tvrdí svoje hmotnoprávne oprávnenie, alebo o kom sa tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, v skutočnosti toto oprávnenie nemá alebo nie je nositeľom tvrdennej povinnosti, o ktorú v konaní ide. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa žalobca domnieva, že strany sú účastníkmi určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba o to, či nimi skutočne sú, alebo nie sú.

18. Bez vyriešenia otázky vecnej legitímácie strán sporu nemôže súd vo veci rozhodnúť, pretože skúmanie vecnej legitímácie strany sporu je procesnou povinnosťou každého vo veci konajúceho súdu. Preskúmanie vecnej legitímácie je imanentnou súčasťou každého súdneho konania, túto súd skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta, a zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby. Postup konajúceho súdu, ktorý opomenie vyriešenie kardinálnej otázky, akou je otázka existencie vecnej legitímácie, k zodpovedaniu ktorej je konajúci súd ex offio viazaný, protirečí obsahu základného práva na súdnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj obsahu práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (pozri nález ÚS SR, sp. zn. I. ÚS 407/2016-37).

19. Odvolací súd dospel k záveru, že v danom prípade sa žalobcovi nepodarilo preukázať jeho aktívnu vecnú legitímáciu, keď síce predložil zmluvu o postúpení pohľadávok, rámcovú zmluvu, nepreukázal však splnenie zákonných podmienok pre postúpenie predmetnej pohľadávky predchádzajúceho veriteľa.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné prisvedčiť žalovanej, že súd prvej inštancie neprihliadol na sankciu podľa ust. § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch pre porušenie ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, ktorou je nemožnosť veriteľa vyžadovať od žalovanej ako spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Ak pôvodný veriteľ (Consumer Finance Holding a.s.) dňa 20.07.2017 Oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti oznámil žalovanej, že jej dlh sa stal splatným v celom rozsahu, je takéto vyhlásenie okamžitej splatnosti neplatné pre rozpor s ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

21. Odvolací súd poukazuje na dôvodovú správu k ustanoveniu § 92 ods. 8 zákona o bankách (predtým § 92 ods. 7) z ktorého vyplýva, že banka môže postúpiť inému subjektu iba tú časť pohľadávky, ktorá zodpovedá nesplácanému dlhu a uvádza: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami. Prihliadajúc na neplatnosť vyhlásenie okamžitej splatnosti (pre rozpor s ust. § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch), nebol (a ani nemohol byť) úver zosplatnený, banka tak žalobcovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, respektíve aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, respektíve odstúpením). Pokiaľ ale nebola (pretože nemohla byť) vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, alebo pokiaľ zmluvný vzťah nezankol výpoveďou alebo odstúpením od zmluvy, nie je možné urobiť záver o tom, že by celý predmetný úver bol ku dňu postúpenia splatný. Pokiaľ teda banka postúpila predmetnú pohľadávku z úveru v celom rozsahu žalobcovi, postupovala v rozpore s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Nakoľko ku dňu postúpenia pohľadávky 21.08.2020 nebol splatným celý úver, banka nebola oprávnená postúpiť celú svoju pohľadávku z úveru, vrátane úrokov z neho v celosti inému subjektu. Z toho vyplýva, že zmluva o postúpení pohľadávok, na základe ktorej mal žalobca nadobudnúť pohľadávku voči žalovanej je pre rozpor so zákonom neplatným právnym úkonom v zmysle ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

22. Naviac, ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách vyžaduje špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu osobu. Vyžaduje sa preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a dlžníkovo následné nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Žalobca, ktorému bola na základe zmluvy o postúpení pohľadávky postúpená pohľadávka bankou, je povinný preukázať, že banka klienta písomne vyzvala na splnenie záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splnením svojho záväzku minimálne 90 dní. Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru Národnej banky Slovenska ako centrálnej banky. Písomná výzva banky, t.j. výzva vyhotovená bankou, v danom prípade žalobcom predložená nebola. Žalobca k aktívnej legitímácii netvrdí ani nepredkladá súdu inú výzvu ako predžalobnú upomienku zo dňa 25.05.2017 a oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo

dňa 20.07.2017, obe vyhotovené pôvodným veriteľom Consumer Finance Holding a.s. Keďže pôvodný žalobca VÚB a.s. sa stala právnym nástupcom obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding a.s., pohľadávka uplatnená žalobou, aj keď pôvodne vznikla z úverovej zmluvy uzavretej medzi nebankovým subjektom a žalovaným, v čase jej uplatňovania na súde už bola pohľadávkou banky (VÚB a.s.), ktorá bola oprávnená postúpiť svoju pohľadávku voči žalovanému na spoločnosť žalobcu (Intrum Slovakia s.r.o.) len za splnenia zákonných podmienok stanovených v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Nakoľko žalobca nepreukázal splnenie zákonných podmienok stanovených v ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách pre postúpenie pohľadávok, dospel odvolací súd k záveru, že žalobca nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný. Predžalobná upomienka zo dňa 25.05.2017 ani oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 20.07.2017 nie sú výzvou banky, preto je dôvodná námietka žalovanej o nesprávnom závere súdu prvej o tom, že v konaní je daná aktívna legitimácia označeného žalobcu.

23. Na základe všetkého zhora uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa ust. § 388 CSP v napadnutom výroku II. zmenil tak, že žalobu zamietol.

24. O trovách konania (celkových) odvolací súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 a 2 CSP. V časti o zaplatenie sumy 152,33 eur s prislúchajúcim úrokom z omeškania vzal žalobu žalobca späť z dôvodu úhrady žalovanej po podaní žaloby, teda žalovaná zavinila zastavenie konania a náhrada trov konania v tejto časti patrí úspešnému žalobcovi v rozsahu 3,28 %. Z dôvodu zamietnutia žaloby v celej zvyšnej časti, patrí v tejto časti náhrada trov konania úspešnej žalovanej v rozsahu 96,72 %. Pomer úspechu v konaní súd zistil tak, že od percentuálneho úspechu úspešnej strany, ktorou bola v tomto prípade žalovaná, odpočítal úspech menej úspešnej strany, ktorou bol v tomto prípade žalobca a zistil, že čistý úspech žalovanej v konaní predstavuje 93,44 % (96,72 - 3,28), S ohľadom na uvedené súd priznal žalovanej voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v tejto výške; o výške trov v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

25. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).